

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” Tf 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA.

1838

GILBARIȚIU

ȘI SFINTIT DE LUPTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorizați și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 76

12 Octombrie 1941

Anul 104

Gând la gând

de V. Branisce

In numărul din 9 Octombrie al Curentului a apărut un articol al d-lui Romulus Dianu despre importanța inedită pe care o prezintă scrisorile celor căzuți pe altarul Patriei. Iată la ce concluzie ajunge d-sa:

„Am fi fermecați și emoționați dacă am avea tipărită o colecție de scrisori dela ostașii care au luptat în războiul neatârării, la 1877, și alta din 1913 sau 1917. Dar nu știm cum vorbeau aceia, nu știm cum gândeau decât dela istorici, sau dela retori. E frumos, dar nu e destul”.

Gândul acesta ne urmărește și pe noi și am fi fericiți dacă s'ar putea realiza acest gest nu numai de pioasă comemorare ci și de o covârșitoare utilitate istorică.

Pentru că, dacă vreodată urmașii vor voi să cunoască frământata noastră epocă, apoi de bună seamă ei nu se vor putea dumiri din arhivele supra încărcate ale cancelariilor diplomatice. Răsfoindu-le vor sta năuci și se vor întreba: cum a fost posibil actul cutare... din ce necesitate a rezultat iscălitura cutare? Și de sigur că nu se vor putea lumina.

Dacă ar avea însă la îndemână modeste acte particulare, — scrisori izvorite din suflete calde, — lipsite de orice veleități de formă sau literare, dar străbătute de sinceritatea actului trăit cu intensitate, atunci nu vor mai avea nici o bătaie de cap. Iși vor pleca încetșor urechea și vor desprinde din foșnetul slab al vorbelor imensitatea unui sbucium și tăria unui ideal.

Vor descifra slova îngălbenită de vreme a sublocotenentului tânăr care, în preajma morții sale pentru redobândirea Basarabiei, a scris pe o bucată de carton un crez uriaș cât Ceahlăul și etern ca valurile Dunării:

„Îți scriu aceste câteva rânduri din Pâhnești jud. Fălciu, în ajunul trecerii peste Prut, dincolo în Basarabia, cu voința dărză de a birui și curăța acest pământ românesc de cutropitorii bolșevici și cu dorința caldă de a mă întoarce neobosit,

In fața tăcerii de pe urmă dispăre tot ce este efemer, tot ce este lipsit de importanță.

Deasupra, cerul înstelat. Jos, pământul, codrul și râurile. Și între ele chinurile unui suflet, care se dăruiește neprecupețit pentru o credință a tuturor.

Nicolae Filipescu

Un sfert de veac dela moartea sa

Ion Bercin

Directorul Muzeului Regional
Alba-Iulia

„Cei vii caută să împărtășească pe cei morți cu bucuria ori cu înfrigurarea contemporană. E încercarea de preamărire a celor pe veci adormiți, pentru a face, prin asemănarea lor cu noi, lauda ori lula celor de azi.

Oamenii noi, înflorind în marea lumină a vieții, se placă cu reculegere spre pământul unde dorm oamenii vechi, din țaria cărora au crescut ei, oamenii noi, ca florile nouă din puberea florilor vechi”. (V. Pârvan, Memoriile p. 163-164.)

S'a împlinit în ziua de 30 Septembrie un sfert de veac dela moartea lui Nicolae Filipescu, boierul de viță veche, Românul dintr'o bucată și patrioțul cu credință nestrămutată în destinul neamului românesc.

Nicolae Filipescu face parte din eroica falangă a marilor luptători, din România mică, dar liberă, pentru unitatea sufletească a tuturor Românilor, pentru o dreptate socială și pentru înfrigurarea pământului patriei. El, Barbu Delavrancea, Tache Ionescu și Nicolae Iorga sunt stegarii, care, în epoca de pregătire a marelui incununări a visului secular, în sus, cu toate ademenirile și micimile vremii, făclia onoarei și a idealului național.

Nicolae Filipescu, „mare și neastâmpărată energie, ostaș de temperament și orator de o sălbatecă elocință” a fost întruparea luptătorului politic, cinstit, neînfricat, prevăzător și convins de sfințenia cauzei, pe care o apăra și pentru triumful căreia și-a ars întreg sufletul, luminând mulțimile, lovind necruțător în cei lași și infami, silind prin sinceritatea și căldura convingerilor sale, pe cei cu răspundere să se sprijine în hotărârile lor numai pe voința și aspirațiile legitime ale națiunii și arătând

tuturor, ca un inspirat, drumul cel bun al demnității naționale, al dreptății și al adevăratei libertăți.

„Dobândirea unei conștiințe colective — scrie el — puternic încheiate și desfășurarea deasupra-i a unui ideal strălucit însemnează apogeul măririi unui popor. Ora decadenței sună când acea conștiință începe a se despica”.

În anul 1900, când se discutau cele două reforme, realizate mai târziu, reforma agrară și electorală, Filipescu își spune cu sinceritate, părerea sa:

„Vom face și operă practică, căutând și găsind reazimul nostru în elementele sănătoase ale societății noastre și opunându-le înfruntării elementelor parazitare. Și fiindcă grijile noastre sunt îndreptate, azi, spre întremarea situației noastre materiale, cată cu atât mai mult să ne gândim nu numai la mijloacele de îndreptarea finanțelor Statului, ci și la îmbunătățirea stării clasei celei mai numeroase de buna stare a căreia este legată și buna stare a finanțelor țării. Această clasă este clasa țărănească, care a apărât legea limba și naționalitatea noastră.”

Țărănimii îi suntem datori recunoștință, că ne-a apărat naționalitatea noastră în trecut, precum o apăra și azi, acolo, unde este amenințată.

Treceți munții și veți vedea cu câtă agerime ea sfidează toate colonizările făcute de secui. Mergeți în țara Bârsei și veți vedea cu ce succes țărănimii română se ridică în fața sașilor, sporind ca număr și ca avere, cucerind terenul economic.”

Celor care în 1894 căutau din considerații internaționale și de partid să micșoreze importanța procesului Memorandumului, Filipescu le spune:

„Dar nu vedeti că aici nu e vorba de procesul unei persoane, ci că e vorba de procesul unei nații? De ce să ne ascundem după degete? Pentru ca să ne blasteme urmașii urmașilor noștri?”

În anul 1898, cu prilejul subvențiilor școlilor românești din Brașov, când din interese meschine, un delator infam informase guvernul maghiar, iar preotul Voina descoperise întreg firul mișeliei, N. Filipescu infierează crima, în ziarul său „Epoca”:

„Nu cunosc crimă mai neagră. A-cei oameni luptă într'o țară unde nu au drepturi, unde nu au legi, unde au un singur lucru: că sunt trei milioane de Români și că sunt uniți — atât au!”

Și acest lucru se încearcă a li se smulge! Se încearcă să-i desbîne, încât doi oameni să nu se mai înțelegă; să arate acuma că nu sunt persecutați, fiindcă acolo, unde este desbîinare nu poate fi persecuție.

Ei b'ne, pentru acest lucru, orice vină, orice pedeapsă nu este prea grea”.

Toată măsura sufletului său mare, străin de orice transacție de orice coteală mărunță, a dat-o N. Filipescu în „anii de nespuse chinuri ai conștiinței fiecăruia”, 1914—1916, când glasul „vijelios” al acestui mare patriot a răscolit până în adâncuri simțirea și mândria neamului nostru.

În anul 1914, la 2 Decembrie, cu prilejul sfîntirii drapelului „Ligii Ardeleni” spune „cuprins de un fior ce părea că-i răscolește întreaga lui făptură”:

„Am trăit numai câteva clipe adunați laolaltă, Ardelenii și noi, sub același drapel, în credința sfântă a României-Mari.”

Și cine n'a simțit că inima îi svâcnea pără la istovire. Da, da, vorbeau în noi și suferințele lor milenare și aspirațiile noastre de veacuri”.

Celor, care, din diferite interese murdare, căutau să acuze pe Ardeleni de duplicitate, luând ca dovezi faptele reprobabile ale unor rătăciți, Filipescu le aruncă în față aceste cuvinte:

„De sigur că printre Ardeleni vor fi fost și vor mai fi ca pretutindenii, trădători de neam. Dar la noi n'au fost și nu sunt? Dar de ce nu se gândesc acești domni la toți martirii care au înfundat pușcăriile ungurești?”

— Continuare în pagina 3-a —

FOILETONUL
GAZETEI TRANSILVANIEI

Mormânt de copil

Ducea un om odată un pachet
Sub braț: un mic sicriu ca de păpușe;
Nici clopote, nici preot, — o mătuse
După nepotu-i mort pășea încet.

Pe grămăjoara asta de cenușe
N'au picurat nici lacrimi, nici buchet
De flori, nu aruncară, ci discret
Îl sărută o rază jucăușe.

Au răsărit, albastre, două flori
Pe groapa lui în luna lui April
Din adormiții, dulcii ochișori,

Și se nălță pe fraged peristil
Un roșu mac, în roșii, sfinte zori,
Din mica lui guriță de copil.

Ecat. Pitiș

Din carnetul unui pribeag

Școala primară din America

de Anania Boldor

În timpul celor doi ani, cât am stat în Statele Unite ale Americii, am avut atât de mult doritul prilej, să observ mai de aproape și să studiez organizarea și funcționarea școlii americane, în special a celei primare.

Pentru un dascăl ardelean, care a muncit aproape un sfert de veac în umilita și oropsita școală confesională românească, școala americană, cu bogăția și aranjamentul ei atât de desăvârșit, în care găsești întrupate toate cerințele pedagogice și igienice, este o apariție senzațională, ce mă ispita nespus de mult s'o cercetez și observ mai amănunțit.

Mai întâiu sporadic, în orele ce îmi îngăduia ocupația zilnică, apoi zile în-

tregi de-a-rândul, iar pe la sfârșitul anului 1918 și pe la începutul lui 1919, cu un ajutor, dat de către d-l Vasile Stoica, trimis de guvernul român în America, am avut posibilitatea să cercetez un număr de vreo 60 școale, să petrec în ele ore și zile de-a-rândul, să observ întocmirea și munca acestora, în care am găsit înfăptuite atâtea principii și cerințe, ce noi, în școlile noastre le aveam numai în teorie. Am găsit însă și întocmiri duse la extrem, ca d. e. principiul preocupărilor practice de un utilitarism excesiv. Desigur, sub acest raport școala noastră suferea mult, lipsindu-ne aproape cu totul înstructia sportivă.

Ziua Domnului

Cuvântul lui Dumnezeu

„...sămânța este cuvântul lui
Dumnezeu“ Sf. Luca, VII, 11.

Mântuitorul pătruns de frumusețea naturii înconjurătoare, rostește senin pilda sămânătorului, tâlcuită de El însuși.

Este pilda asemănării Cuvântului lui Dumnezeu cu sămânța și a inimii cu pământul. Căci ce este omenirea decât un câmp întins, care închide învățătura dumnezeiască pentru seceriș.

Măreață asemănare a pământului roditor sau rău cu a sufletelor bune sau încărcate de fărâdelegi.

Sămânța din cale e inima lipită de glasul drumului, al hulei și defăimării celui brun. Sufletul lui e pus fără dor de mântuire și fericire. Pentru el Cuvântul lui Dumnezeu e al omului. E gata a uita tot ce e sfânt, tot ce e virtute și binefacere.

Pământul pietros e al omului pe care-l doboară încercarea ispitei, Evlavia lui vie nu rezistă decât până în momentul când trebuie să se prefacă în făcător al Cuvântului ceresc. Zelul lui e nestatornic.

Pământul zilei de azi e al seminței dintre spini, slujind la doi domni. El nu se poate face părtaș de Cina Împăratului Ceresc, pentru că plăcerile lumii îl opresc dela adevăr și dreptate, dela smerenie și rugăciune. Spinii pământului au înecat Cuvântul Domnului și deci rodul. Și de ce aceasta? Pentru faptul că se leagă de măririle și avuțiile lumii acesteia.

Să nu uităm glasul Mântuitorului, despre pasările cerului și crinii pământului.

Rod mănos aduce pământul sufletului bun. Să nu obosim de lungimea căilor și de greutatea căutării pământului ce rodește odată cu bucuria sămânătorului.

Pătrunderea cu tărie și înduplecarea voinței spre Isus. Iată inima curată ce nu o înfrână necredința și nu o frânge răul, ci o stăpânește ancora credinței.

Să nu desrădăcinăm plăcerea cuvântului lui Dumnezeu, istovindu-l pentru cugete deșerte. Petrecerea cerească în mijlocul vârtejului de astăzi, aceasta este înțelepciunea sufletului, ce isvoarăște vieață și pace.

Sămânătorul a sămănat Cuvântul bunelor vestiri. Sămânța este aruncată, dar inima noastră să fie limpede pentru primirea ei.

Recolta vine în lumea de dincolo. E singurul rod ce nu scade și care nu cunoaște sfârșirea timpului. El ne tre-

Pe când spiritul învățământului nostru străbătut de prea multă poezie plutește într-o atmosferă de zări senine, cel american neglija orizonturile și sferile mai ideale, preocupându-se prea mult de cele de lipsă stomacului și buzunarului.

Pe de altă parte însă tocmai în organizația și funcționarea acestei școli este a se căuta cauza și izvorul bunei stări a poporului american. Școala americană reoglindește cât se poate de lămurit concepția de vieață a poporului cu întreaga organizație a acestui stat democratic, cu legile și întocmirile sale liberale. Poate că nici într-o altă școală nu se validează cu atâta putere tendința de acomodare la cerințele vieții sociale, cu mijloacele sale de concurență din ce în ce mai multe și mai perfectă, cu descoperirile zilnice și atât de bogate ale științei mai noi. Astăzi, când totul e liber, e liber pământul, e liber comerțul și industria, e liberă orice carieră intelectuală și practică, cu atâtea drumuri și mijloace de comu-

Spicuiți

din dicționarul greșelilor noastre de limbă
de **AX. Banciu**

XVI.

Exemplele de topică anapoda, relevate în articolul precedent, s'ar putea înmulți până la plictiseală. Căci sunt scriitori care-și fac titlu de merit din siluirea tiparelor topicii statornicite de veacuri: sunt vânătorii de *originalitate*, condeiele care și'n privința înșiririi cuvintelor în frază vreau să meargă pe drumuri „noui“. Sunt cei care în loc să spună: „Declarațiile repetate până la exagerare“, deun: „Repetatele până la exagerare declarații“ și alte întortocheri și imitații de topică străină.

Ar trebui să zăbovim prea mult—fiind prea multe—încercând să înmănușăm toate aceste „originalități“ într'un buchet. Doar asupra uneia am mai dori să atragem atențiunea cetitorilor noștri, pe lângă cele amintite în articolul din nr. trecut, fiindcă și' topică acestuia începe să revendice drept la încetățenire.

E vorba de pron. *altul, alta, alții, altele*.

„Rămânea să se constituie un guvern *altul*, cu același Parlament“, — scrie cineva în Cuv. dela 10 Iulie 1929 p. 1, c. 4. Și ca deata atâția alții. „Termenele de schimbare a guvernatorului Băncii Naționale cad pentru a doua oară sub guvernări *altele* decât a d-lui I. I. C. Brătianu“, — se spune în același ziar nr. dela 2 August 1926 p. 4, c. 1. Iar în „Dreptatea“ dela 7 Ian. 1928 p. 4, c. 2: „Acei partizani cari au făcut o *politica alta* decât a-nea (sic) pe care au înțeles s'o facă d-nii Goga etc.“ Ibid. col. 3, sus: „Este pe cale a lua el însuși o *atitudine alta*, decât aceia pe care o recomandă șeful partidului“.

Un domn pe care nu-l supără nici cacofonia scrie: „Dacă camera (profesională) a fost dizolvată pentru *motive altele* decât „constituire ilegală...“ (Cuv. 18 Iul. 1926 p. 4, c. 3). Etc. etc.

De ce le va fi părând greșită stimabililor autori ai acestor fraze topică românească obicinuită: un *alt guvern*, *subt alte guvernări*, o *altă politică* etc.?

zește de pe povârnișul prăpăstios al năzuințelor deșerte.

Să dăm sămânței puterea de rod pentru a ne îmbogăți în Hristos, adunându-ne simțăminte de creștinești, de gânduri și comorini de fapte bune.

Să auzim aceasta. Drumul dela auz la inimă să nu-l lăsăm pândit de puterea răului.

Vino cu sufletul deschis la Domnul mării, căci dreptatea Lui este dreptate în veac și Cuvântul lui adevărul.

Preot Nic. Bârsan

E poate prea vechiu clișeu? Sau cred că inversarea *originalitate* în *prumă* și la mijloc o simplă copiere a unei topicii străine? Căci celor care n'au rădăcini solide în pământul acesta, nici în limba lui, le pare superior, de mai bună calitate tot ce amintește tipar străin. Copiind acel tipar, se cred mai „Extrawurst“.

*

Se știe că în limba ungurească accentul cade întotdeauna pe prima silabă a cuvântului. E curios însă că graiul Ardelenilor, care au trăit veacuri de-a rândul sub influința acestei limbi, se resimte mai puțin de această caracteristică a limbii maghiare, decât cel al fraților din V. Regat. Așa d. p. nu vei găsi Ardelean care să accentueze, cum accentuează Bucureștenii, exact ca în ungurește, numele de localități: Râșnov, Săliște, Lugoș, Mădăș, Șelimber(g)²⁾, Valea Temeșului sau Temeșului³⁾, care în graiul Românilor ardeleni se accentuează: Râșnov, Săliște, Lugoș, Mădăș, Șelimbăr, Valea Timișului... Cum nu accentuăm nici Lăpaș — numele d-lui prof. Ion Lupăș — cum îl accentuează la radio speakerul nostru bucureștean, nici Sămău — numele de botez al lui Micu-Clain — cum îl accentuează d. Pan Vizirescu cu ocazia conferinței „Patriotismul scriitorilor noștri“, ținută în 18 Martie a. c. la postul de radio. Ba am auzit și Măscel, în loc de Muscel⁴⁾

Și tot atât de ungurește accentuate ne par și vorbele: *bărbari, sătiră*,⁵⁾ *mătur, simbol, mijloace, lăcăt*, pe care noi obicinuim să le accentuăm: *barbări, satiră, matru, simbol, mijloace, lăcăt* (cum spunem și: *păsăt, păcăt, târhăt*...) Ne sunt străine cu desăvârșire și accentuările pe care le-am auzit în bisericile din București: Nicodim, Elisaveta, Nicolăe. Ardelenii accentuează: Nicodim, Elisaveta, Nicolăe și rămânem încăpăținați pe lângă aceste accentuări, ele fiind cele firești.

Vom căuta, în schimb, să isgonim pe *bônav*-ul ardelenesc, înlocuindu-l cu *bolnav*-ul Vechiului Regat.

¹⁾ Cuv. 10 Febr. 1928 p. 1, c. 3.

²⁾ *Selimberg*-ul (v. Univ. 30 Mai a. c. podeleni „Poemul sângelui“) în graiul Românilor ardeleni e cunoscut numai sub forma *Șelimbăr*.

³⁾ Chiar în Dicț. univ. al limbii române de L. Șăineanu se poate ceti la numele localității Panciova: „port pe Dunăre la gura *Temeșului*“.

⁴⁾ *Contras* din *munticel*, ca și numele comunelor Săcël, Săcêl din: Săcêl săcêl sau pacel, Săcêl. Și se știe doar că vorbele formate cu sufixe derivatoare au accentul pe acestea: *inger—ingerel, frumos—frumușel, mare—măricel, bun—bunicel*).

⁵⁾ E curios că cei care accentuează cuvântul pe prima silabă, când e vorba de *Sati*-a III a lui Eminescu, îl păstrează accentul pe ultima silabă. Parcă s'ar teme de admonestarea poetului.

INSTANTANE

Fatalitate

Mă urcasem la Brașov într'un compartiment de cl. I. și avui norocul rar să călătoresc singură până la Mediaș. (Să fim înțeleși: s'a petrecut aceasta în anul trecut).

Adică, nu eram singură de tot. Aveam gândurile mele multe și felurite și mai aveam cu mine un pasager: un țânțar de câmp, din aceia mari cum vezi adeseori jucând la geamurile vagoanelor de tren. Nu știu unde se urcase, nu eram curioasă încotro mergea; îi admiram numai agilitatea și încăpăținarea cu care-și începea mereu urcușul lui pe geam, după fiecare prăbușire. Unde întâlnești la noi perseverența asta? O singură decepție de avem, de nu ne-a reușit ceva, și suntem gata să renunțăm.

Țânțarul nu-și pierdea răbdarea. Începeau să mă intereseze acum excursiile lui pe sticla lucioasă, acele salturi sbrucimate ce le făcea, de parcă ar fi avut patine și ar fi dansat pe gheață. Nici loșefina Baker nu dansa atât dansul negrilor pe suprafața oglinzii. Și nu se obosea de fel. Imi devenise acum simpatic, cum îți devine uneori și o lighionantă, cât de mică, ce împarte cu tine pustiu.

Când începui să iau masa, țânțarul cobori de pe geam și fără să se formalizeze că uitasem a-l invita, își alese o bucățică de prăjitură și mînsă o gustă și el. Nici prin gând nu mi-ar fi trecut să-l alung. Din contră, m'ar fi bucurat să-l văd înfruptându-se din tot ce era pe masă. Dar pe semne avea gusturi mai selecte decât mine, sau teama unei dilatații de stomac îi va fi insuflat precauțiuni, căci după câteva minute își începu din nou plimbarea pe geam. Mi-am propus să-i viu întru ajutor, lăsându-l să plece în largul acela nesfârșit spre care vădit îl mână dorul. Când se opri la cea dintâi stație trenul, am deschis fereastra și — ce credeți c'a făcut? Zăpăcit de prea multă libertate, de golul în care s'a văzut de odată stingher, țânțarul se roti de câteva ori în jurul geamului deschis, ca și cum ar fi fost legat c'o așă de picior, apoi intră din nou și se așeză de sticlă.

La Mediaș urcară în compartimentul meu patru persoane: o mamă cu cele trei fiice. Una dintre copile, care ocupase locul dela geam, luă un ziar de pe masă și până să pot interveni spre el apăsă asupra bietului țânțar. L-am văzut căzând pe dușumea, ușor ca un fulg, și multă vreme picioarele-i lungărețe și subțiri ca firul de păr, au svâcnit în spasmurile morții.

Mi-aduc aminte că mi-a părut restul drumului până la Cluj, grozav de plictisitor. Iar în ochii copilului ce făcuse aceasta, deslușeam parcă ceva din răsfrângerea sinistră a zorilor ce premerg unei bătlăii crâncene.

Ecat. Pitiș

Partea practică a vieții, utilitatea impusă de cerințele zilnice, e chiar și prea mult luată în considerație.

Școala americană, cu toată organizația ei practică și bazata pe un studiu serios și amănunțit al copilului, tot suferă și ea de unele neajunsuri și inconveniente destul de serioase pentru ținta și idealul ce trebuie să aibă o bună educațiune.

În afară de *utilitarismul* prea excesiv, școala *americană* mai suferă și de prea mult *politicianism* care și aici expune școala la prea multe și dese influențe păgubitoare și care în cele mai multe cazuri, urmărind diferite interese de partid, influențează educațiunea bună în direcții greșite. Dacă iese și un bine din participarea părinților și maselor la chestiunile de educațiune, apoi negreșit această libertate, a amestecului *prea mare* își are și partea păgubitoare, care expune educațiunea și învățământul la fluctuațiuni nesănătoase.

nicație, să nu se mire nimenea, că această țară în fața greutăților ce se ridică amenințător, în baza întocmirilor sale practice pe toate terenele, învinge cu atâta ușurință și siguranță greutățile vieții.

Americanul complet orientat asupra însemnătății și rostului școlii ca factor principal și hotărâtor în vieață, atâta a individului cât și a statului, când e vorba de pregătirea cetățenilor săi, nu cruță nimic. Asta o constată atât de bine, bugetele departamentelor instrucțiunii publice a diferitelor state, apoi finanțările și fondurile bogate din această țară. Spiritul practic al Americanului se reoglindește în școala sa. Așa numita *directivă activă* sau „școala *muncii*“ se validează aici atât de frumos, în întreg învățământul, ca poate nici într'o altă școală.

Munca copilului sau mai bine zis învățământul prin activitate, la care ia parte întreg organismul trupeș și sufletesc, își găsește o expresie fidelă în școala americană.

Poporul american, cu drepturi largi și enorme în toate chestiunile publice, își impune prea mult concepția de vieață utilitară și în școală. Politicianii strigă: „școala să dea copiilor noștri cunoștințe și deprinderi, care în timpul cel mai scurt să-i facă apti pentru a câștiga cât mai repede și mai bine „pânea și untul de toate zilele“, n'avem lipsă de științele clasice, latina și greaca, ori matematica abstractă, care nu sunt de folos pentru orice chemare; ele sunt prea grele. Nu îndopați copiii cu cunoștințe gramaticale care nu aduc foloase imediate etc.

Citiți cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei

Nicolae Filipescu

Un sferf de veac dela moartea sa

Continuare din pag. 1

Ce perfidie! Și cine se încumetă să vorbească de puritate absolută în materie de naționalism.

Să nu uităm că poporul ardelean și-a menținut unitatea numai grație unui mânăchiu de conducători. Ce ar deveni acest popor, dacă toți acești conducători, printr-o atitudine ostilă dominătorului, ar fi aruncați în temnițe, sau ar popula spânzurătorile, tocmai azi când rezistența trebuie să fie mai dâră? Ce ar însemna poporul ardelean azi și apoi mâne, fără un Maniu, Vaida, Vlad, Pop, Lucaci, Goga și alții?

Să le aruncăm piatra pentru anumite atitudini? „Dar cum trebuie atunci să ne judece ei pe noi?”

Când Românii din Ardeal erau trimiși pe fronturi și o altă parte era închisă și schingiuită de Unguri, Filipescu exasperat strigă:

„Trăiască cine o vrea în asemenea postură criminală. Eu călau de frați nu pot fi! Trebuie curmată odată această abominațiune!”

La insinuările ungare cu privire la Basarabia, această minte luminată și acest suflet curat, strigă, cuprins de o sfântă revoltă:

„Dar aș întreba pe acești domni, de ce descoperă Basarabia numai acum, când e vorba să ne desprindă de Ardeal și nu s'au gândit la Basarabia până acum?”

Și mai au și îndrăzneala să ne pomenească de Basarabia cu aiere de patrioți revoltați! Cui? Nouă, care sângeram în inimele noastre de români pentru fiecare metru pătrat de pământ românesc ori unde s'ar găsi?”

Sufletelor josnice de profitori și inconștienți, care în „priveghiul” dinainte de jertfă, se gândeau la petreceri și câștig, le aruncă în față aceste vorbe: „Cum vriți că aceste suferințe s'arbede să tresară la suferințele Ardelenilor care mor de foame în Ardeal sau la desnădejdea refugiaților, veniți aci și care dorm prin tufișurile șoselei Kiseleff. Aceasta este adevărata jale a zilelor de azi.”

Idealul național? Ei, ironic, în conștiința lor pusilanimă, îl hărăzesc nu numai unor „zănăeci” ca mine și alții!”

În discursul din ziua de 15 Februarie 1915, N. Filipescu atinge, într'adevăr, apogeul:

„In vremurile furtunoase în care trăim, nu cerem dela această Dinastie nici bogăția și înflorirea din timpul lui Petru Rareș, nici iscusința diplomatică a lui Constantin Brâncoveanu.

N'așteptăm dela Regele nostru să ne dea lumină, pravile înțelepte, ori să fie ctitor de biserici, ca Matei Basarab.

Ursita lui e să ne dea vitejia! Se vede că așa a fost scris să fie, și de aceea îi zicem: Ești trimisul lui Dumnezeu ca să împlinești visul unui neam! Vei fi cel mai mare Voevod al Țării, împodobindu-te cu titlurile lui Mihai Viteazul Domn al întreg Ardealului, al Țării Românești și al Moldovei, adăogând pe deasupra strălucirea purporei regale; sau răpus în cel mai suprem avânt de vitejie al neamului, vei fi totuși sfințit ca erou național.

De nu va fi nici una, nici alta grozav mă tem că nici praf nu se va alege de Țară și Dinastie.

De-aceia mărirea ce ți-o urăm. Sire, este: Să te încoronezi în Alba-Iulia, sau să mori pe câmpia dela Turda. Sbiuciumul din ultimele zile ale vieții lui Nicolae Filipescu este patetic. Chinuit de boală, extenuat, este stăpânit în permanență de un singur gând: Ardealul!

Urmărește pe hartă mersul operațiilor, strigă, obsedat de viziunea marelui gând și de lașitatea multora:

„Ce cauți acolo generale? Acolo e locul D-tale? Datoria către țară... Înainte voinici... Ori pierim cu toții...”

În ziua de 30 Septembrie 1916 moare cu mâna îndreptată spre harta țării, spre platoul ardelean.

„Toată puterea lui s'a dus așa — spune Nicolae Iorga, în panegiricul dela mormântul lui Filipescu, panegiric, care i se potrivește așa de bine, mutatis mutandis, și lui, celălalt titan al acelor vremi și al celorlalte vremi.

„Sufletul lui s'a consumat tot. El trebuia să moară după câte trăise în acești ani de sublimă durere a omenirii.

Acuma se odihnește. Acela ce s'a străduit mai greu are partea cea mai ușoară. I-a fost dat să nu-l mai tulbure și alte griji de astăzi. Dar și în fundul mormântului ceva l-ar putea face să tresalte acel ceva pe care toți cei buni și viteji, cu sânge și cu lacrimi, cu desperată sforțare a ființei lor întregi, o cer, în acest mare și aspru ceas împotriva silei păgâne și urii înverșunate. Biruința”.

Pomenirea marilor oameni care au contribuit cu fapta și cu credința lor nesdruncinată la mărirea patrimoniului național, atât material cât și spiritual, ne dă în aceste vremuri grele, o justificată încredere în destinul acestui neam, care se poate sprijini în orice restricte pe tăria sufletului său neînvinș, pe legitimitatea drepturilor sale și pe îndrumarea conștientă a adevăraților săi conducători.

Să arăm mai adânc în ogorul sufletului

de Pr. Gh. Fl. Preșmereanu

Nimeni nu poate trage la îndoială faptul că, în interpretarea datoriilor noastre față de Dumnezeu suntem vinovați de o mare superficialitate.

Cei mai mulți dintre creștinii noștri, sunt de convingerea, că Dumnezeu trebuie să ne fie la ordin, în împlinirea tuturor cererilor noastre. Ei, de fapt, așteaptă lucruri de necrezut dela bunul Dumnezeu. Ei îl socotesc pe El groznic de datornic și deci îl roagă să le dea sănătate și alte bunuri pământești din belșug. Dar când ai sta să socotești, cum își fac ei datoria față de El, ai vedea, că toate pretențiunile lor sunt exagerate, și nici pe departe juste.

Ei, în ce privește raporturile lor cu El și cu semenii lor, atât în ce privește facerea de bine, cât și în îndatoririle sufletești, sunt de o sgărzenie dusă până la extrem.

Nu trebuie să uităm însă un lucru, că singura măsură, cu care Dumnezeu ne măsoară purtarea față de El, este ținuta noastră față de semenii noștri din nevoi și nenorociri.

„Ce ați făcut unora mai mici dintre voi, mie mi-ați făcut”, sunt cuvinte

spuse de către Isus unui legiuitor. Cuvinte de o frumusețe neîntrecută încă de niciun for justițiar, și ele vor sta totdeauna drept măsură și drept orientare în înfăptuirile noastre din domeniul religios-moral, după care îndreptându-ne, vom putea culege cele mai sigure și mai bogate roade de credință.

Dacă ne vom abate dela această datorie, de a împlini în tocmai acest avertisment, să nu ne mire că rugăciunile noastre rămân fără efect.

Cunosc oameni, care se pronunță fără nici o rezervă, că mulțumită Domnului, tot mai este ceva ieftin pe lume, și, că acest lucru este religiunea. Pe unii ca aceștia, religia — spun ei — nu-i costă, decât câțiva lei, pe care îi pun în disc la sfânta liturghie.

Și se știe, cât de des merg aceștia la casa Domnului.

Ceeace spun ei, e adevărat, dar și aceea e sigur: nici ei nu au mai mult folos din religie, decât preț de câțiva lei.

E ca și la automatele din gări,

— Continuare în pag. 4 —

Figuri istorice brașovene: Corbeștii

de A. A. Mureșianu

Școala românească a Brașovului la care, după mărturisirea Octoiului românesc transcris în anul 1570 de „diacul” Oprea, „mai nainte se tremetea la învățură din Țara Bârsei și den tot ținutul Ardialului”, a dat trecutului nostru o mulțime de oameni de valoare. Activitatea acestora s'a desfășurat însă, în cea mai mare parte, în afară de strămoșia zidurilor Brașovului și mai ales în principatele românești.

Pe foarte mulți din acești oameni aleși, azi nici nu-i mai putem cunoaște, din lipsa cea mare a documentelor scrise ale acelor vremi, însă, începând cu epoca bogată în evenimente culturale a lui Constantin Brâncoveanu, documentele devenind mai dese, putem afla mai ușor știri despre activitatea lor.

Între cărturarii pe care Brașovul i-a dat românismului, în veacul al 17-lea, locul de frunte îl dețin fără îndoială Corbeștii.

În anul 1913 apărea la Paris interesanta carte a cunoscutului cercetător istoric Alexandru A. C. Sturdza, intitulată: *Constantin Brancovan, Prince de Valachie 1688—1714, son règne et son époque*, în care se publicau pentru prima dată câteva sute de documente scoase mai ales din arhivele ministerului de externe din Moscova. În bogata corespondență pe care evlaviosul domn român o întreține cu țarul Petru cel Mare apare mai de multe ori numele unora dintre cei mai însemnați agenți diplomați ai săi, al fraților David, Teodor și Matei Corbea, care nu erau decât descendenții frunțașei familii de cărturari brașoveni cu acest nume.

Într'un vechiu „catastif” al bisericii Sf. Nicolae găsim, la sfârșitul unui inventar al odoarelor acestei biserici, lângă semnătura protopopului Florea și pe aceea a „jurarului Sf. Bisericii”, a lui „David Corbea, ciauș spătăresc din Ungrovlahie”.

Cine era acest brașovean ajuns într-o funcție atât de importantă, pe care o îndeplineau de obicei fiii celor dintâi familii boierești și chiar viitori Domni?

Vechea cronică a bisericii Sf. Nicolae amintește numele Corbea mai întâi la anul 1659, când ne spune că „s'au sculat Ion feciorul Florei Corbei să se facă preot, etc.”. Date mai amănunțite asupra acestuia și a familiei Corbeștilor ne oferă însă tot catastiful amintit, unde găsim scrise, tot de mâna „ceaușului David”, la 1693 și următoarele rânduri:

„Cât am putut am nevoit și cu lacrimi cătră Dumnezeu meu și împăratul meu Isus Hristos am strigat rugându-l: Doamne deschide oamenilor tăi înțelepciunea să poată păzi biserica ta, iproci... Strigarea mea iaste după cum strămoșul meu Florea Corbea gociman au învățat pre fișău, iară pre Florea Corbea gociman. Acest moș Florea au învățat pre tatămieu Ion Corbea i dascal gociman. Tatămieu Ion m'au învățat pre mine și așa dela dâșii curgând învățătura obiceiului bisericii, ca un izvor aj-ngând și la noi, încât ne iaste puțința am învățat...”

Iată-ne deci în fața genealogiei autentice a unei familii de cărturari români, al cărei rol începe în vremea lui Mihai Viteazul și dăinuiește până în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu și a următorilor săi!

Despre gocimanul, preotul și dascalul, iar mai târziu monahul Ion Corbea, ne spune tot vechea cronică a bisericii că a fost preoțit „pentru rugămintele orașului” la „părintele Sava (Brancovici) mitropolitul din Bălgrad (Alba Iulia)”, dar, murindu-i nu după mult preoteasa, și „fiind văduv și tânăr s'au iertat de preoție și s'au însurat”. După aceasta Ion Corbea a primit funcția importantă de „logofăt” la Magistratul Brașovului, funcție care cerea cunoașterea în graiu și scris a limbilor slavonă și latină, și îl întâlnim și în calitate de dascal de „slovenie” și, poate, și de „latinie” la școala bisericii Sf. Nicolae din Brașov.

Având și o situație materială frumoasă, căci era și proprietarul unor vii în Țară, pe dealurile Cernăteștilor, Ion Corbea a putut să dea fiilor săi Ion, David, Teodor și Matei o educație din cele mai alese, trimițându-i, desigur, și la vreo școală mai înaltă de „latinie” din Transilvania, căci pe doi dintre ei, pe David și pe Teodor, îi întâlnim mai târziu nu numai ca „sicritari” pentru limba latinească ai lui Constantin Brâncoveanu, ci și ca „canțelieri” ai Țarului Rusiei. Căci frații Corbea au fost unii dintre „solii” cei mai importanți ai marului Domn la Curtea lui Petru cel Mare, dela Moscova.

David Corbea, care este și ctitorul cunoscutei biserici cu acest nume din București, și-a început cariera ca „ciauș spătăresc” — un fel de agent diplomatic — pe lângă spătarul Mihail Cantacuzino, unchiul lui Brâncoveanu. În afară de funcția de secretar pentru limba latină la Curtea domnească, David și mai târziu și fratele său Teodor, au îndeplinit și alte însărcinări diplomatice. La 1697 știm că a fost de față la încoronarea regelui Poloniei August II.

În anul 1702 el îndeplinește o importantă solicitare la Moscova, prin care intervine, în numele Domnului său, la Petru cel Mare, între altele și pentru ocrotirea bisericii ortodoxe din Țara Ardealului... patria lui”, stăruind mult și pentru înființarea unei ligi creștine sub protecția Țarului pentru apărarea popoarelor și a credinței pravoslavnice.

Prin desele lui călătorii în Rusia și prin cultura lui aleasă David Corbea devine atât de simpatic la Curtea lui Petru cel Mare, încât este sfătuit să rămână la Moscova. El se și hotărăște să se stabilească acolo, precum de altfel ne-o mărturisește el însuși în scrisoarea adresată la 30 Ianuarie 1706 șambelanului Curții Țarului, lui Fedor Alexievici Golovkin.

Într'at în serviciul lui Petru cel Mare, David Corbea îndeplinește între altele și o misiune diplomatică la rebelul principe al Transilvaniei, Francisc Rakoczy II. El moare în Rusia și este înmormântat în vestita Mănăstire Pecerskaia Lavra de lângă Chiev, care adăpostește și celebra Academie întemeiată de învățatul Român, ajuns mitropolit al Chievului, Petru Movilă.

Un oarecare rol a jucat la Curtea din București și fiul său, Maxim Spătarul.

Locul lui David la Curtea Țarului îl ocupă însă fratele său mai tânăr Teodor, care este și mai bine cunoscut prin lucrările sale literare, precum au fost traducerea „Psaltirii” în versuri, dedicată „maiestatului celui împărătesc, preamiloștivilui său stăpân...Marele Petru Alexievici”, și dicționarul latino-român. Pe manuscrisul Psaltirii, dăruit în 1725 bisericii Sf. Nicolae, el iscălește: „Pan Teodor Corbea, vel pisarii i canțelieri u preaputernicii Imperatorii Moschicoști”.

Nu cunoaștem nici anul, nici locul morții lui, dar știm că a lăsat un fiu, Sebastian.

Un rol ceva mai șters a îndeplinit, tot în serviciul Domnilor români și tot în misiuni diplomatice și Matei Corbea, al treilea membru distins al acestei frunțașe familii de cărturari români din Transilvania, care ar merita să-și aibă monografia ei.

Rămânând iarăși văduv, tatăl lor, Ion Corbea, s'a călugărit, sfârșindu-și zilele sub numele de „monahul Iosif”, în Mănăstirea Sinaii, de unde dăruie bisericii Sf. Nicolae și o parte a viilor sale dela Cernătești,

FRATE ARDELENE,

Imprumutul se numește ai

REINTREGIRII

Ajută, cu banul tău, să ne facem țara cum a fost!

In Basarabia desrobită

Pe urmele lui Gavriil Bănulescu

de Pr. A. Radu

În Chișinău aflăm, pe lângă atâtea lucruri triste, și vestea plăcută, că noi Ardeleii, ne găsim acolo în capitala Basarabiei în moștenirea unui mare și luminat mitropolit ardelean: Gavriil Bănulescu. P. S. Sa Efrem, ne lămurește că într'adevăr, cel mai erudit, mai naționalist și mai harnic organizator al bisericii basarabene, a fost mitropolitul Gavriil Bănulescu, care a cărmuit această biserică 9 ani (1812—1821). Originar din părțile Bistriței ardelenice, și nu din Câmpulung, cum au susținut unii istorici bisericeni. El a făcut studii strălucite la Chieș și a deținut succesiv mai multe demnități: profesor de latină la Iași, predicator la mitropolia Moldovei, arhieru al Chieșului și Haliciului, la Dubasari, așa că chiar când vom trece în Transnistria vom merge pe urmele acestui ales fiu al Ardealului. Prin calitățile sale cărturărești a obținut dela pravoslavnică Rusie înalte distincții și prețioase ajutoare. La stăruințele acestui mare ierarh român, țarul Alexandru I, a declarat că pentru Basarabia este necesară „o cărmuire specială în conformitate cu legile de baștină, cu moravurile și obiceiurile ei”. Datorită acestui fapt Basarabia a putut să-și continue viața sa în comunitate suflătoare cu Moldova de dincolo de Prut.

În calitate de mitropolit al Basarabiei s'a dovedit un bun organizator bisericesc și un aprig apărător al cauzei moldovenești din Basarabia. A luptat pentru autonomia și păstrarea caracterului moldovenesc al Basarabiei. A tipărit cărțile bisericești necesare, a înființat seminarul duhovnicesc, tipografia arhidiecezanală și reședința mitropolitană. De asemenea el a stăruit ca preoții satelor basarabene să aibă știință de carte românească, spre a putea continua slujbele în spiritul vechilor tradițiuni moldovenești. Limba română era astfel îngăduită, nu numai în slujbele bisericești, ci și în școli, precum și în liceul deschis la Chișinău în 1833, în Orhei, Bălți, Soroca și Hotin. Din toate acestea rezultă că G. Bănulescu, a fost un mare spirit creator și organizator ca și Gh. Lazăr în Muntenia, și Iacob Stamati în Moldova. Ardealul se poate mândri pe bună dreptate cu el. Durere aproape toate așezămintele create de acest mare ierarh, au fost distruse de furia bolșevică.

Și iată, cât de interesantă este desfășurarea istoriei și cât de tainice sunt vrerile Domnului, că acolo, unde a trudit mitropolitul Gavriil, după 120 de ani, mitropolitul Ardealului Nicolae, originar tot din părțile Bistriței, a venit să mângâie și să lege rănile deschise în moștenirea marelui Bănulescu. Acum 120 de ani, inima lui Gavriil Bănulescu sângera, căci trupul Moldovei fusese sfâșiat în două, iar azi sufletul lui a trebuit să tresalte de bucuria reintregirii, în schimb inima mitropolitului Nicolae, pe lângă bucuria Basarabiei purta în ea toată durerea Ardealului rupt în două. În mănăstirea Căpriană ctitoria lui Ștefan cel Mare, I. P. St. Mitropolit Nicolae, a adus un pios omagiu marelui său frate. Sufletele celor doi mitropoliți s'au îmbrățișat, peste veac, în marele spațiu românesc, mângâindu-se și întărindu-se în credința dreptății dumnezeiești și în puterile de viață ale neamului românesc.

Ospitalitate moldovenească

Impărțiți în echipe am părăsit Chișinăul în dimineața zilei de 7 Sept. a. c. îndreptându-ne spre lumea satelor. Noi, care țineam de arhiepiscopia de Sibiu, am fost rânduiți să vizităm județele Lăpușna și Orhei, cele mai bogate și mai frumoase județe ale Basarabiei. În primele sate am plecat cu mașina: Trușeni, Coșujna, pentru a continua apoi drumul cu căruța și uneori pe jos, așa cum șade de altfel binei unui misionar. Dela început trebuie să mărturisesc, că încă dela intrarea în comună am fost întâmpinați de larga și proverbială ospitalitate moldovenească, care nu s'a desmintit nici acum, după un an de regim care a voit săucidă în om orice sentiment

nobil. Cu florile recunoștinții în mâni, cu lacrimile bucuriei în ochi, și cu suflurile deschise, așa ne-au întâmpinat satele de răzeși și de mazili ale Basarabiei. Ca la un semn magic, întreg satul, dela bătrânul gârbovit și până la copiii mici, toți se găseau în fața bisericii satului. Fiecare era dornic „să-și descarce inima” și să-și povestească suferințele lui de un an de zile, îndurate sub o stăpânire fără de Dumnezeu și fără de omenie. Am ascultat, astfel, abia stăpânindu-ne și noi lacrimile povestea tristă, a atâtor drame, care s'au consumat în satele basarabene, în cursul unui singur an de stăpânire bolșevică.

N'am găsit sat în care să nu se fi făcut deportări de 5 sau mai multe familii și de a căror soartă nu se mai știe nimic. Cei mai mulți aveau înfățișarea unor ființe îngrozite, cu nervii sdruncinați, de câte au văzut și auzit și mai ales de cele ce aveau să li se întâmple și lor.

Sub sabia lui Damocle

Basarabienii au avut mult de suferit, dar mai presus de toate mizeriile morale și fizice, era suferința isvorită din nesiguranța vieții. Niciunul nu era sigur de viață de pe o zi pe alta. Și de-aici acea neliniște și nervozitate, care făcea, ca mai ales, capii de familie să nu aibă curajul să doarmă în patul și casa lui, ca să petreacă nopțile pe câmp în păpușoiu, în crama dela vie etc. Fiecare simțea atârând o sabie a lui Damocle, care putea oricând să între în lucrare la un simplu capriciu al unui „tovarăș”. De altfel în regimul cel mai terorist din lume, în care spionajul reciproc era lege, era firesc ca viața omului să nu mai cunoască, ce e liniștea.

Pentru a ne putea completa imaginea de suferință a fraților basarabeni, trebuie să notez, că bolșevicii „operau”, instruiu și arestau numai noaptea. Totul trebuia să se petreacă sub haina tainică a nopții. „Enkevedeu” — poliția secretă — lucra numai noaptea. Această împrejurare dădea o notă și mai sinistru și de mai mare groaza vieții nesigure a nefericiților cetățeni ai U. R. S. S.-ului.

Această procedură „nocturnă”, bolșevicii o justificau astfel: munca e sfântă și prin urmare nimeni nu poate fi deranjat în timpul muncii, de peste zi, dar poate să i se răpească omului dreptul la odihnă. În realitate însă și „chestia” cu prețuirea muncii era o formă a ipocriziei și demagogiei bolșevice, spre a prosti și mai mult pe sârmanii tovarăși. Fapt este că cea mai groaznică dintre torturi o constituia, acea misterioasă mașină, care își făcea apariția în sate, ca și în orașe, noaptea între orele 12 și 2. Cine avea nefericirea să fie luat în ea, știa bine, că va fi dus la „enkevedeu”, de unde nu mai era întoarcere, el constituind o stație de imbarcare pentru Siberia. Pe porțile acestei diabolice mașini, trebuiau scrise cuvintele din Infernul lui Dante: „Lăsați orice speranță, voi ceice intrați...”

„Presidatul” era personajul cel mai important și mai influent, într'un sat. El era președintele sel-sovietului din sat, constând din 3 membri. Ar corespunde primarului dela noi, cu deosebirea că „presidatele” avea o putere neîngrădită de nicio lege. El era „factotum” într'o comună, un adevărat despot. Intocmea tabloul cu cei suspecti și indezirabili în comună. Tot el putea să grațieze, tăindu-l din tabloul celor care trebuiau deportați. Când într'o comună „presidatele” era un moldovean localnic, un om mai înțeleghător, oamenii erau mai norocoși și simțeau mai puțin rigorile regimului despot. Era însă un adevărat infern, în comunele unde „presidatele” era un evreu, sau un rus, special trimis dela „centru”. Ori cum, un an de zile, viața sârmanilor moldoveni a depins de acest faimos „presidate”, care de cele mai multe ori era lipsit de orice simț de omenie. Pentru rolul lui nefast, i-am „consacrat” și eu câteva rânduri, în însemnările mele...

— Va urma —

Să arăm mai adânc în ogorul sufletului

Continuare din pag. 3-a

unde dacă arunci o piesă de un leu, nu poți aștepta să capeți decât tot marfa de un leu; nici decât mai mult.

Dacă noi ne purtăm față de Dumnezeu cu sgârcenie, ni se va răsplăti cu aceeași măsură.

Dumnezeu nu ne dă mai mult decât suntem capabili să cerem.

Mulți din creștinii noștri socot că, ceea ce au ei este proprietatea lor nelimitată, și uită că ei, — precum spune Scriptura așa de frumos — sunt numai chivernisitori ai grației divine, numai administratori ai bunurilor încredințate lor și că, dacă li s'au dat acelea, li s'au încredințat numai spre binele obștesc.

Omul darnic, care cugetă la cele înalte, culege cea mai bogată binecuvântare. Nu putem seceră decât ce am semănat. Arătura noastră e măsura recoltei noastre. Un suflet mic și strâmt, risipește isvoarele adevăratelor comori, căci ceea ce spune scriptura: „Dați și veți primi”, rămâne un adevăr de nesdruncinat.

Vai câte ne-ar putea povesti o cutiuță a mililor despre orgolioasele și deșartele porniri ale oamenilor!

Tot ce dăm, nu e alta, decât un mijloc de înșelare și de mincinoasă făgăduință ce o facem lui Dumnezeu.

Altcum stă treaba, când se poartă câte o listă de subscripție! Acolo, se vede, cât dă fiecare! Unde nu poate ști nimeni și nu poate vedea și socoti, cât dă, omul nu se dă îndărăt să înșele pe Dumnezeu.

Dacă tu creștine, nu ești conștiincios și nu te porți cu toată încrederea față de Creatorul tău, ce mai putem crede despre caracterul tău? Dacă tu nu te porți cu toată încrederea față de El, cum vei putea fi altora și fie credincios?

Să depunem masca prefăcătoriei, și să recunoaștem, că nu suntem așa precum ne arată numele: creștini, după Evanghelie.

Acest prim pas al recunoașterii păcatelor noastre, va fi semnul hotărâtor al îndreptării spre zările de lumină ale divinității și ne va călăuzi spre binele nostru vremelnic și veșnic, iar neamului, care este închinător și cu frică de Domnul și cu fapte de milostenie și jertfă creștinească îi pregătește Domnul calea spre zarea viitorului glorios.

Medicul nostru

Imunitate

de Dr. Valeriu Stînghe

Medicina și omenirea 'datorează o recunoștință imensă și eternă tuturor acelor cercetători, oameni de știință, care studiind microbii și felul de a se comporta al ființelor vii față de acești microbi, au stabilit principiile imunității, împreună cu toate binefacerile ce decurg pentru omenire din rezultatele practice ale acestei imunități.

Dacă în războiul perpetuu al omului contra boalelor, medicina modernă a reușit să înregistreze victorii răsunătoare, să reducă mult din vigoarea atacurilor microbilor contra omului și chiar contra unor animale și să diminueze mult victimele, jertfele omenești în acest războiu, apoi aceasta se datorește tocmai învățămintelor practice, pe care medicina le-a tras din studiul imunității.

Ce este imunitatea? Este starea biologică în care se află o ființă vie, care este refractară unei infecții, unei îmbolnăviri; care nu se poate îmbolnăvi de anumite boale, spre deosebire de alte ființe vii, ce, în aceleași condiții, de contagiune, se îmbolnăvesc de aceste boale. De exemplu doi indivizi se contaminatează (se molipsesc) de tifos exantematic dela un bolnav oarecare, suferind de această boală. Dintre acești doi indivizi se prea poate ca unul să se îmbolnăvească de tifos exantematic, iar celălalt nu. Despre acesta din urmă se spune că este imun, este imun contra tifosului exantematic, nu se poate îmbolnăvi de această boală.

Cum se explică această imunitate? Microbii unor boale, cum este tifosul exantematic, sau difteria, ajungând în organismul omenesc produc în acest organism o reacție de apărare contra microbilor, reacție al cărei rezultat este fabricarea de niște substanțe numite *antitoxine*, care omoară microbii intrați în organism, și fabricarea a altor substanțe numite *toxine*, care neutralizează toxinele (otrăvurile) produse de microbi în organism.

Imunitatea este de mai multe feluri, aceasta depinzând de condițiile în care un organism a devenit imun față de o anumită boală.

Imunitatea poate fi *naturală* și se observă mai ales la animale, de exemplu găina este refractară tetanosului, bivoul este imun contra tuberculozei, în timp ce boul se îmbolnăvește foarte ușor de această boală. Spunem că bivoul are imunitate *naturală* contra tuberculozei.

Imunitatea poate fi *câștigată*, sau *reditară*.

Este lucru cunoscut că în urma unor anumite boale contagioase organismul uman rămâne imun. Așa este cazul după febră tifoidă, variolă (vârșat negru), după tuse măgărească (convulsivă), după oreion, după pojar, după scarlatină.

Este apoi un grup de boale contagioase pentru care imunitatea nu se menține decât în mod tranzitoriu, așa e: difteria, tetanosul, holera, ciurma.

Aceasta este *imunitatea câștigată spontan*.

Imunitatea poate fi *câștigată* și în mod *artificial*, *experimental*, prin inoculări în organism de microbi sau toxine microbiene.

Pentru a imuniza un organism contra unei boale prin microbi, inoculăm (introducem în organism prin injecții sau prin scarificări) fie microbi virulenți în doze mici, fie microbi atenuați prin căldură, sau prin uscare (cum e la turbare) prin antiseptice, sau prin îmbătrânirea lor.

Imunitatea câștigată poate fi *activă* sau *pasivă*. Activă este cea descrisă mai sus, adică prin inocularea organismelor cu microbi sau toxine microbiene.

Imunitatea activă câștigată poate fi transmisă altui organism, dacă injectăm acestuia o doză suficientă din serul sângelui organismului imunizat activ. De exemplu pentru a imuniza contra difteriei un om dacă-i injectăm ser din sângele unui organism care a fost imunizat activ contra difteriei. Aceasta este imunitatea *pasivă*. Această imunitate însă are desavantajul că este de scurtă durată, și pentru a o întreține trebuie ca după câteva zile să injectăm din nou o cantitate de ser de animal imunizat.

Aceasta formează baza seroterapiei, de care vom vorbi în alt articol.

Imunitatea poate fi *reditară*. De exemplu un copil născut dintr'o mamă bolnavă de variolă e imun contra variolii. În general însă se admite că ereditatea nu conferă decât o imunitate slabă.

Pe principiul imunității se bazează vaccinările (cu scop preventiv), vaccino-terapia și seroterapia (cu scop terapeutic, de vindecare) despre care de multeori se aude vorbindu-se.

Agricole**Alegerea și recoltarea porumbului de sămânță**

Cu prilejul culesului, agricultorul nu trebuie să scape din vedere un lucru de cea mai mare însemnătate și anume: alegerea știuleților de sămânță. De fapt, alegerea porumbului de sămânță se cere să fie făcută în două rânduri: odată la începutul coacerii porumbului, când se aleg și se însemnă un număr cât mai mare de plante dintre cele mai frumoase, timpurii și sănătoase și a doua oară cu una sau două zile înainte de culesul porumbului, când știuleții dela plantele alese se recoltează și se pun deoparte. Dar dacă acest lucru nu este cu putință, alegerea știuleților de sămânță trebuie neapărat făcută în chiar timpul culesului.

Știuleții de sămânță se vor lua dela plante coapte, întregi, bine dezvoltate și bine înfrunzite, purtând fiecare unul sau doi știuleți bine dezvoltati și bine îmbrăcați cu pănuși. La porumbul Cincantim numărul știuleților poate fi de trei. Plantele să nu fie nici prea înalte, nici prea scunde față de celelalte plante din lan și să nu aibă lăstari (coopili), urme de tăciune sau de alte boale. Știuleții să fie bine copti și așezați pe tulpină la o înălțime potrivită, în tot cazul nu mai sus de mijlocul tulpinei. Se va alege un număr de știuleți de cel puțin de 3 sau 4 ori mai mare decât numărul știuleților trebuincioși pentru semănat în primăvară. Știuleții aleși se culeg aparte și se curăță de pănuși, lăsându-li-se câteva dintre cele mai moi, pentru ca știuleții să poată fi mai târziu legați în cununi sau înplețiți în funii; se aduc acasă și se cercetează fiecare în parte. Știuleții urâți, bolnavi sau necopti se înlătură, iar cei mai frumoși, sănătoși și bine copti se opresc punându se să se usuce. Știuleții se pun de o parte și de alta a acestui loc îngrădit. Ingrădirea poate fi făcută din scânduri sau din nuele.

Înainte de a fi pus la păstrare, porumbul necopt poate fi uscat și în cuptoare sau în instalațiuni speciale de uscare. Foarte bune pentru acest scop sunt cuptoarele pentru uscat fructe. Fie că uscarea se face în cuptoare sau în instalațiuni speciale nu trebuie pierdut din vedere un lucru de cea mai mare însemnătate și anume: că porumbul nu trebuie uscat dintr'o dată la căldura mare. Cu cât porumbul este mai crud și deci conține mai multă apă, cu atât uscarea trebuie începută la o căldură mai mică, care apoi e sporită treptat, pe măsură ce se usucă porumbul.

Uscarea și păstrarea porumbului de semănat

Știuleții opriți pentru sămânță se întind câteva zile la soare, avându-se grije de a se adăposti peste noapte sau timp de ploaie. Dacă uscarea la soare nu este cu putință știuleții se leagă în cununi sau se împletesc în funii cu ajutorul pănușilor, care li s'au lăsat în timpul culesului și se pun în pod sau într'o încăpere închisă însă uscată și bine aerisită, fiind totodată și un adăpost destul de bun împotriva gerului. Cununile sau funiile de știuleți se atâră de grinzi sau în cuie înfipite în pereți. Dacă știuleții n'au putut fi legați între ei, se întind pe un fel de rafturi sau teighele făcute din scânduri sau din împletitură de nuele, ridicate deasupra dușumelei la o înălțime de cel puțin 70—80 cm.

Știuleții bine copti și destul de uscați pot fi păstrați în felul arătat mai sus.

Știuleții culeși jilavi sau în stare de coacere necompletă trebuie să mai întâi uscați timp de câteva săptămâni (3—6) într'o încăpere puțin încălzită, însă bine aerisită. În timpul uscării, știuleții vor fi feriți de îngheț.

În nici un caz știuleții de sămânță nu se vor usca în cuptoare sau în odăi locuite și nici nu se vor păstra peste iarnă în pătule, coșare sau afară, sub strașinile clădirilor, chiar dacă au fost culeși în stare de coacere completă.

„Nicio palmă de pământ românesc nu se uită“**Răspunsul Majestății Sale Regelui și al D-lui Mareșal Antonescu la telegramele omagiale ale „ASTREI“**

Asociațiunea „Astra“ a trimis din adunarea ei generală ținută la Sibiu la 28 Septembrie 1941 câteva telegrame omagiale. Dăm aici pe cele expediate Majestății Sale Regelui Mihai I. și D-lui Mareșal Antonescu, Conducătorul Statului, precum și răspunsurile primite:

Majestății Sa'e
Regelui Mihai I.
București

Asociațiunea culturală „Astra“ întruunită în adunarea generală la Sibiu trimite Majestății Voastre omagiile ei de profund respect, urări de lungă și glorioasă domnie și neclintita credință în biruința dreptății Neamului românesc, cu a cărui soarte Dinastia este strâns legată.

Să trăiți Majestate

Președintele „Astrei“
prof. Dr. I. Moldovan

Majestatea Sa Regele a binevoit să dea următorul răspuns:

Domnului Dr. Iuliu Moldovan,
președintele „Astrei“
Sibiu

Mulțumesc din toată inima pentru bunele sentimente exprimate cu prilejul adunării generale a secției culturale a „Astrei“

Mihai.

D-Sale Domnului
Mareșal Antonescu,
Conducătorul Statului
București

Asociațiunea culturală „Astra“, întruunită la Sibiu în adunare generală, Vă trimite respectuos ei omagiu pentru înțelepciunea și curajul cu care ați condus destinele Țării la această răscruce a istoriei sale, întreaga ei admirațiune pentru restaurarea prin jertfa și eroismul soldaților noștri a hotarului dela răsărit și nesdruncinata credință în biruința apropiată și definitivă a dreptății neamului nostru.

Președintele „Astrei“
prof. Dr. I. Moldovan

Domnul Mareșal Antonescu a binevoit să răspundă:

D-lui Profesor Dr. Iuliu Moldovan
președintele „Astrei“
Sibiu

Vă rog să primiți D-Voastră și să transmiteți membrilor Asociației „Astra“, care timp de opt decenii a răsturnat brazdă bogat roditoare, în sufletul tare în credință al Românilor ardeleni viile mele mulțumiri pentru caldă închinare de recunoștință adusă jertfei oștirii reîntregitoare a hotarelor naționale dela răsărit. Fiți siguri și să fie siguri toți că nici o palmă de pământ românesc nu se uită. Luptăm pentru împlinirea întreagă a dreptății ce ne însoțește strădaniile de refacere.

ANTONESCU
Mareșal al României și
Conducătorul Statului

Citiți**„Gazeta Transilvaniei“****INFORMAȚIUNI****In atențiunea abonaților**

Implinindu-se șase luni dela reorganizarea și trimiterea regulată a gazetei, rugăm pe abonații, care sunt încă în restanță, să ne trimită costul abonamentului.

Abonații din Brașov sunt rugați a trece pe la administrație fiindu-ne personalul de serviciu mobilizat și neputându-i încasa la domiciliu.

Solemnitatea deschiderii cursurilor Liceului Comercial „Andrei Bârseanu“ Brașov

Direcțiunea Liceului Comercial „A. Bârseanu“ Brașov invită pe părinții elevilor, pe foștii elevi și prietenii școlii la solemnitatea deschiderii care va avea loc Duminecă 12 Octombrie a. c. orele 11 1/2 în sala festivă a Camerii de Comerț și de Industrie din localitate.

Aviz medical important

Dr. Alexandru Cristian, medic primar stomatolog a reluat consultațiile, Brașov Str. Regele Mihai I No. 6 Telefon 3009.

Inaugurarea Căminului de Ucenici

Camera de Muncă în dorința de a veni în ajutorul tinerelor elemente românești care voesc să îmbrățișeze o meserie în Brașov, a înființat un cămin de ucenici în localitate, str. Carmen Sylva No. 45.

Festivitatea inaugurării acestui cămin va avea loc în ziua de Duminecă 12 Oct. a. c. orele 11 a. m.

Domnul Ministru al Muncii Dr. C. Dănulescu, va participa la această solemnitate.

Vă rugăm să binevoiți a ne onora și Dv. cu prezența la această festivitate.

Burse pentru școli practice

Camera de Comerț și de Industrie din Brașov, acordă burse la doi elevi merituosi, absolvenți ai cursului primar, eventual și complementar, sau una până la trei clase de gimnaziu, ori o școală de agricultură sau gimnaziu industrial, meserie, care doresc să-și însușească o specialitate practică la școala de mecanică agricolă, morărit și panificație dela Titu.

Doritorii se vor adresa la Camera de comerț și de industrie din Brașov, de unde pot primi informațiuni în fiecare zi de lucru dela orele 8—12.

Impozitul proporțional după contractele de chirie

Se aduce la cunoștința proprietarilor și chiriașilor, care beneficiază de Decretul-Lege, prin care s'a prelungit termenul de închiriere până la 23 Aprilie 1942, că sunt obligați a plăti impozitul proporțional la contractele de închiriere care au expirat, pentru timpul cât vor mai locui în imobile.

În acest scop se vor întocmi contracte noi în 6 (șase) exemplare. Contractele trebuie să poarte viza „Oficiului de închiriere“ din localul Biroului de populație camera No. 8 din Piața Sfatului. Viza trebuie făcută înainte de a se prezenta la plată.

La controlul care se va face pe teren, acolo unde se vor constata că nu s'au plătit impozitele la contractele de închiriere se vor dresa acte de contravenție.

Scrisul cu litere latine a fost introdus în toate școlile germane

Una din măsurile cele mai importante luate de Reich, care tinde să fie caracteristică Noului Europe, este introducerea dela 1 Septembrie în toate școlile germane a așa zisului „Normall

schrift“ (scrisul normal), adică scrisul cu litere latine. Măsura înseamnă primul pas spre unificarea scrisului în Europa. (RDV).

Producția de cartofi a Germaniei

Germania este țara cu cea mai mare producție de cartofi din Europa. Numai recolta a două provincii, Danzig-Prusia de Vest și Warthegan, a fost în 1940 de 11.200 mil. kg., fiind cu 400 mil. mai mare decât recolta Statelor Unite. Recolta de cartofi a Reichului a fost în anul trecut de peste 70.000 mil. kg.

Bulgarii nu au voie să servească pe evrei

Tuturor Bulgarilor li s'a interzis să presteze servicii la evrei. Pentru lichidarea acordurilor de muncă existentă se prevede un termen de abdicere de 15 zile.

Premilitare

Tinerii născuți în anii 1923 și 1924, ce se găesc cu domiciliul pe raza Municipiului, sunt obligați a se prezenta la subinspectoratul P. P. Municipiul Brașov, — pe Promenada de sub Tâmpa, — pentru a fi înscrși în vederea începerii noului an premilitar care va avea loc pe ziua de 1 Noemvrie 1941.

Sunt obligați a se prezenta și cei suferinzi care vor fi supuși vizitei medicale, în mod oficial.

În ziua de Duminică 2 Noemvrie 1941, se începe al 8-lea an de pregătire premilitară.

În această zi, la ora 9, se vor prezenta pe Stadionul Municipal (Bartolomeu), următorii tineri:

— cei născuți în anul 1919, care din diferite motive încă nu au fost încorporați;

— cei născuți în anul 1920, ei fiind obligați a urma ședințele de instrucție până la încorporare;

— cei născuți în anii 1921, 1922 și 1923.

Tinerii născuți în anii prevăzuți mai sus, care sunt suferinzi se vor prezenta la Subinspectoratul P. P. Municipiul Brașov, — pe promenada de sub Tâmpa, — între 15—30, Octomvrie 1941, pentru a fi supuși vizitei medicale.

Judecătoria mixtă Brașov, secția c. f.

No. 3826/1941. c. f.

Extract din publicațiune și condițiile de licitație

În cauza de c. f. pornită de către următoarea Böldni Ida contra lui Opra Ioan,

Judecătoria mixtă Brașov, secția c. f. ordonă licitație execuțională asupra porțiunii de 2—4-a parte de sub B. 3, din imobilele cuprinse în c. f. a orașului Brașov Nr. 21.230 sub Nr. topogr. 9335 1 arabil în extensiune de 59.1 stj. pt. situate lângă drumul Sânpetruului în valoare de 30.000 lei, iar prețul de strigare este de 22.500 lei, Nr. topogr. 9336 2/c/11 arabil în extensiune de 192.75 st. pt. situat lângă drumul Sânpetruului în valoare de 30.000 lei, iar prețul de strigare este de 22.500 lei.

Pentru încasarea creanței de 15.600 lei, capital și accesorii.

Se fixează termen pentru ținerea licitației pe ziua de 31 Octomvrie 1941 ora 9 a. m. în Brașov, Palatul Justiției parter camera Nr. 12.

Cei care voiesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanță de 10% din prețul de strigare în numerar și să semneze condițiile de licitație.

Brașov, la 23 Iulie 1941.

Judecător, Al. R. Moroianu
aj. dir. de c. f., I. Arhiv

CRONICA RAZBOIULUI

Bucuria

**zilei de mâne va fi un
îndemn nu o uitare...**

de **Mardare Mateescu.**

Victoriile din Răsărit ne întăresc credința în mersul cu pași siguri pe drumul desrobirii totale. Nimic nu va putea opri năruirea popoarelor care în lungul istoriei n'au fost învățate să prețuiască și să stăpânească numai ce era al lor, ci au fost îmbătate de mirajul răpirii unor bunuri la etemelia cărora n'au pus nicio strădanie.

Istoria face dovada rodniciei muncii noastre pe plaiurile unde de două mii de ani se găsește și se simte românește.

N'am dorit nici o brazdă străină, dar ne-am gândit întotdeauna la glia cutropită, sub care dormeau strămoșii. Și gândul nostru a devenit supremul ideal pentru a cărui împlinire ne-am jertfit cu sutele de mii. Din răstimp în răstimp ne-am realizat țelurile, dar intriga dușmanului, lașitatea și trădarea unora dintre noi, au sugrumat vieța românească tocmai atunci când ea era mai roditoare, mai mândră și mai impunătoare.

Ne-a fost dat nouă, să ridicăm de multe ori drumul Golgotei, dar pe piscuri de istorie, zorile începuturilor de veacuri noi ne-au găsit gata de a începe lupta de redobândire a leagănului strămoșesc.

Astăzi ca și ieri, suntem la început de veacuri noi, veacuri în care suntem chemați să zidim o lume nouă descătușată de grija unor năvăliri cotropitoare a avutului și tulburătoare a ordinii dintre popoare.

În lupta pe care o întreprindem, suntem mânați de dorul recăștigării ținuturilor, leagăn al spiritualității românești.

Atunci însă, vom comite o greșală istorică, dacă nu vom îndeplini testamentul celor care și-au dat vieța pentru sfânta cauză a românismului: *dușmanii neamului alungați peste granițe, căci numai astfel vom fi stăpâni la noi acasă.*

Va trebui să înțelegem imperativul vremurilor ce se plămădesc sub ochii și pe jertfa noastră, pentru a ne croi, fără niciun „balast” calea spre culmile idealului pe care numai noi suntem chemați să-l ajungem.

Iată pentru ce, acum când luptele din Răsărit sunt pe sfârșite, trimitem fraților care se mai găsesc încă sub „comandă” străină, gândul nostru cel mai bun și încredere deplină în zilele ce vor veni. Orice durere să fie purtată cu stoicism pentru ca nicio lacrimă să nu știrbească recunoscuta putere de rezistență a unui neam călît în lungul șir al suferințelor, pentru ca nicio geană să nu strivească durerea lăuntrică care va trebui să se transforme într'un ne-cruțător dispreț.

Și atunci, în ziua învierii

neamului, pe drumul reînținerii către dreptatea istorică, să nu trăgăm împlinirea dorințelor pe care ni le clădim astăzi în înținare. Bucuria zilei de mâne nu

trebuie să fie o înduioșare, o consolare sau o uitare a jertfelor și a amarului, ci o poruncă, un îndemn pentru desăvârșirea năzuințelor de acum!

Situația frontului din răsărit

Felul în care s'a desfășurat ofensiva trupelor germane și aliate pe frontul din răsărit a fost întocmai cel arătat pe Fueherul Hitler. Întreaga presă mondială consideră noile victorii ca un eveniment senzațional. În adevăr prăbușirea întregului front sovietic este evenimentul pe care de aproape patru luni îl așteaptă întreaga lume creștină. Odată cu prăbușirea frontului bolșevic a fost spulberată ultima speranță anglo-americană de a ținea angajate forțele Axei pe două fronturi. Constituirea unui nou front în răsărit este o fantezie care nu poate fi realizată dacă ne gândim la pierderile de până acum suferite de bolșevici și la posibilitatea ajutorării lor înainte ca trupele germane și aliate să fi sfărâmat orice rezistență ori unde s'ar afla ea. Ceeace trebuie reținut ca fiind de o importanță covârșitoare pentru viitoarele etape ale războiului este faptul că războiul de guerile proclamat de Soviete nu va putea opri marșul victorios al trupelor aliate, iar o parte din trupele germane, aflate pe frontul de răsărit vor putea fi retrase, aceasta cu atât mai mult, cu cât o bună parte din ele nici nu au fost întrebuințate în lupta. Dacă din punct de vedere militar armata rusă este considerată ca scoasă din luptă, apoi și din punct de vedere ideologic poporul din răsărit poate fi considerat ca salvat de doctrina comunistă. Se cade să amintim despre felul impresionant în care populația ucraineană și cea din Transnistria au primit reînținerii la creștinism. În momentul când teroarea roșie va înceta și când o nouă ordine socială va domni până în cele mai îndepărtate ținuturi rusești, poporul Rusiei pravoslavnice se va regăsi pe drumul credinței în cruce și în Hristos.

După ultimele telegrame ale agenției „Rador” situația pe frontul de răsărit este pe cale de a distruge toate temelile de rezistență a armatei lui Stalin. Odată cu nimicirea armatelor bolșevice, liniștea și ordinea vor fi restabilite pe întinsul teritor rusesc, iar marile rezerve vor fi întrebuințate de puterile Axei în războiul dorit de Anglia și de America, ori câtă vreme. Natural nu trebuie subestimată puterea de producție americană, dar la ce va folosi oare numărul imens al mașinelor de luptă din moment ce întregul continent european, din Urali până în Marea Nordului, și din Marea Inghetată până la Mediterana, o singură năzuință leagă popor de popor: dorința de pace întronată de spiritul de dreptate care animă pe conducătorii popoarelor victorioase? Dacă America va persista în dorința de a purta un războiu, apoi acel războiu nu va mai fi unul între două popoare, ci un războiu continental. Generalul „Timp” în care anglo-americanii și-au pus toate nădejdiile va servi

reîmprospătării forțelor germane și aliate și această puțință de reîmprospătare este alimentată de formidabilele resurse din Rusia Sovietică. De altfel, victoriile din răsărit sunt recunoscute de anglo-americanii care precizează că forțele aliate se găsesc la 190 km. Nord de Moscova și la 160 km. de capitala Rusiei.

Strategia germană, care este atât de mare și de îndrăznească, întrece tot ce istoria a cunoscut până acum. Ziarele engleze nu ascund teama în apropiatul moment al prăbușirii rusești. Amărăciunea și descurajarea își fac tot mai larg drum în rândurile opiniei publice engleze. Unele ziare britanice propun o imediată ofensivă pe continent pentru ca în felul acesta să fie amânată ora fatală. La această recunoaștere engleză, dacă adăugăm și apelurile desperate ale Kremlinului adresate populației din Moscova, pentru a se pregăti de luptă, apoi ne putem da seama de situația disperată a anglo-americanilor care văd în prăbușirea lui Stalin pierderea ultimului aliat de pe continent.

În sectorul central al frontului s'a produs o spărtură de peste 500 km. iar cercul se strânge tot mai tare în jurul sectorului Briansk, Wiasma și Marea de Azov. Întregul dispozitiv ofensiv al grupului de armate sovietice comandat de mareșalul Timocenko s'a prăbușit. Datorită străpungerii frontale executate cu repeziciune de către formațiunile blindate germane, ajutate de divizii de infanterie motorizată și de aviație, ca și a manevrei de încercuire realizată metodic, armatele mareșalului Timocenko au fost desarticulate și înclăștate în două pungi imense și acest fapt va duce la nimicirea forțelor încercuite. Comunicatul german arată că mareșalul Timocenko și-a sacrificat ultimele armate ce erau în stare să mai lupte în sectorul Wyasma și Briansk astfel că planul comandamentului sovietic, privitor la o ofensivă sau rezistență, s'a spulberat. În sectorul de Nord situația este din ce în ce mai grea pentru armatele mareșalului Vorosilov. Trupele finlandeze au ocupat portul Kalandvaska de lângă coasta occidentală a Mării Albe, izolând în felul acesta grupul de forțe sovietice din Murmania și peninsula Kola. Orașul Orel, important nod de cale ferată a fost ocupat, de asemenea și insula Oese. În sectorul de Sud, trupele germane, italiene și române, au produs încercuirea din Crimeea și de la Nord de Rostov, important punct strategic, care apăra înaintea spre Caucaz. La Odesa Români sunt în continuă ofensivă, iar din sursă neoficială încă se pare că rezistența bolșevică a încetat, trupele noastre procedând la curățirea terenului și la restabilirea vieții pe măsură ce rezistențele cu caracter neînsemnat sunt nimicite.

de Urali, iar între Volga și Urali sunt deosemeni trupe importante.

La aceste precizări Berlinul a dat un răspuns categoric: *victoriile anunțate de înaltul comandament sunt categorice, iar frontul sovietic dela Leningrad la Marea de Azov se prăbușeste.* Înaintarea trupelor germane continuă într'un ritm accelerat ceea ce a determinat ca pregătirile pentru refugiarea conducătorilor dela Kremlin și mutarea capitalei dela Moscova, să fie grăbită.

În ceea ce privește numărul la care se ridică pierderile sovietice nu se poate face în momentul actual nicio evaluare. Din Berlin se anunță că pierderile engleze în intervalul de timp dela 1 Iulie la 30 Sept în aviație este de 1997, din care 717 în lagărele din Germania, iar 1280 morți.

La numărul prizonierilor și al morților cunoscut până acum se adaugă numărul celor pierși în valurile Canalului Măneci.

Situația în Anglia devine pe zi ce trece mai grea și acest fapt reiese din ultimul apel adresat populației cu privire la ajutorul financiar pe care fiecare cetățean este chemat să-l dea, dacă — a spus președintele băncii engleze — nu se dorește o inflație.

Se va modifica legea neutralității Americane?

Președintele Roosevelt a recomandat, după multe săptămâni de discuții și tratative, Congresului printr'un mesagiu, revizuirea legii neutralității, în scopul de a se înarma vapoarele de comerț.

Odată cu cererea revizuirii legii neutralității, peste ocean, în statul Panama, s'a dat o lovitură de stat. Fără vărsări de sânge și fără violență președintele Arnulfo Arias a fost înlocuit cu d-l Lagoardia, care ar fi favorabil colaborării cu Statele Unite. Fostul președinte a fugit în Cuba folosind un alt nume decât cel al său. Se spune că acesta și-ar fi atras dușmani pentru motivul că nu a permis vaselor navigând sub pavilion Panamez de a fi înarmate.

Politica americană din extremul orient a reușit să determine guvernul chinez pentru o concesie pe timp de 99 ani a tuturor bogățiilor miniere chineze. fapt care demască dorința americană de dominare a oricăror resurse mondiale.

În timp ce anglo-americanii studiază noi probleme, Europa se ridică din mijlocul frământărilor mondiale ca o forță creatoare de ordine nouă.

ROMÂNE!

Subscrie la

Imprumutul

Reîntregirii

ROMÂNIEI

în hotarele ei etnice și istorice

Redactor responsabil
ION BOZDOG

Inaintarea continuă într'un ritm accelerat

Șeful presei germane, dr. Dietrich, după ce a sosit cu avionul la Berlin, venind de la cartierul Fueherului, a pus în curent pe reprezentanții presei cu situația frontului din răsărit, situație care a produs o reacțiune violentă în cercurile anglo-americane, care deși recunosc înfrângerile suferite de armatele

sovietice, totuși nu le consideră de natură a influența întregul front. În cercurile londoneze se evidențiază faptul, că deși armatele din jurul Moscovei, precum și cele dela Nord și Sud sunt considerate ca pierdute, totuși Sovietele contează pe o armată instruită dincolo